

Logiikan paja, kevät 2011
Tehtävät viikolle 6

1. Olkoon $M = \{1, 2, 3, 4\}$ ja $E^M = \{(1, 2), (2, 1), (2, 4), (4, 2), (2, 3), (3, 2)\}$. Mitkä seuraavista tulkintajonoista toteuttavat kaavan $E(x, y) \rightarrow \neg E(x, z)$ mallissa (M, E^M) ?

- $s_0(x) = 4, s_0(y) = 2$ ja $s_0(z) = 1$
- $s_1(x) = 4, s_0(y) = 2$ ja $s_0(z) = 3$
- $s_2(x) = 4, s_0(y) = 1$ ja $s_0(z) = 3$.

2. Oletetaan, että jokainen tulkintajono $s : \{x\} \rightarrow M$ toteuttaa mallissa $M = (M, H^M, B^M)$ kaavan $H(x) \vee \neg B(x)$. Näytä, että jokainen tulkintajono $s : \{x\} \rightarrow M$ toteuttaa mallissa M myös kaavan $B(x) \rightarrow H(x)$.
3. Oletetaan, että jokainen tulkintajono $s : \{x, y\} \rightarrow M$ toteuttaa mallissa $M = (M, R^M)$ kaavan $R(x, y) \rightarrow \neg R(y, x)$. Näytä, että jokainen tulkintajono $s : \{x, y\} \rightarrow M$ toteuttaa mallissa M myös kaavan $\neg R(x, x)$.
4. Onko propositiolause $\neg(((p_0 \rightarrow p_1) \vee p_2) \wedge p_0)$ tautologia vai ei? Anna tarkka perustelu!
5. Onko propositiolause $\neg(((p_0 \rightarrow p_1) \vee p_0) \rightarrow p_0)$ tautologia vai ei? Anna tarkka perustelu!
6. Anna luonnollinen päättely propositiolauseelle

$$((p_0 \vee \neg p_2) \vee (\neg p_3 \vee p_1)).$$

7. Anna luonnollinen päättely propositiolauseelle

$$(p_0 \rightarrow p_1) \rightarrow ((p_1 \rightarrow p_2) \rightarrow (p_0 \rightarrow p_2)).$$

8. Osoita, että $\{\wedge, \vee\}$ ei ole täydellinen konnektiivijoukko.
9. Anna luonnollinen päättely lauseelle $\neg\neg B \rightarrow \neg\neg A$ lauseesta $\neg A \rightarrow \neg B$.
10. Onko propositiolause $((p_0 \vee p_1) \vee p_0) \rightarrow p_0$ tautologia, kontingentti vai ristiriita? Anna tarkka perustelu!

11. Anna semanttinen todistus (eli todistus semanttisen puun avulla) propositiolauseelle

$$(p_0 \rightarrow p_1) \rightarrow ((p_1 \rightarrow p_2) \rightarrow (p_0 \rightarrow p_2)).$$

12. Esitä seuraava propositiolauseen kanssa loogisesti ekvivalentti propositiolause, jossa esiintyy ainoastaan konnektiiveja $\wedge$ ja $\vee$. Perustele esim. totuustaululla.

$$(p_0 \vee p_1) \rightarrow (p_1 \wedge p_0)$$